

■ Orijinal Makale / Original Article ■

Spor Yapan Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet Açısından İncelenmesi

Examining the Social Media Addiction Levels of Individuals Doing Sports in Terms of Gender

Elif KARAGÜN ^{ACDE}

Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri, Rekreasyon Bölümü

<https://orcid.org/0000-0003-1974-4117>

Fuat Orkun TAPŞIN ^{⊗ABDE}

Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri Doktora Programı

<https://orcid.org/0000-0001-6374-534X>

*A Çalışma Deseni (Study Design)- B Verilerin Toplanması (Data Collection)- C Veri Analizi (Statistical Analysis)-
D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)-E Maddi İmkanların Sağlanması (Funds Collection)*

⊗ Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Fuat Orkun TAPŞIN, fuat_orkun@hotmail.com

Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Var/Yes

Özet

Bu araştırmanın amacı spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeylerini cinsiyet açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma amacı doğrultusunda verilere ulaşmak için nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma öncesi Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan gerekli izinler alındıktan sonra, Sakarya bölgesinde yaşayan bireyler için Google formlar üzerinden oluşturulmuş anket, sosyal medya platformlarında paylaşılmıştır. Ölçek formlarında sosyal medyayı kullandığını belirten 18 yaş üzeri toplam 198 katılımcının yanıtladığı ölçek verileri araştırma kapsamına alınmıştır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanan 8 soruluk kişisel bilgi formu ile Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilen ve 2 alt boyuttan (sanal tolerans ve sanal iletişim) meydana gelen 20 maddelik sosyal medya bağımlılığı ölçeği uygulanmıştır. Veriler SPSS 25.00 paket programında analiz edilmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda, verilerin normal bir dağılım sergilediği belirlenmiştir ($p > 0,05$). Bu bağlamda, parametrik testlerden ikili gruplar için Bağımsız T testi ve üç veya daha fazla gruplar için ise ANOVA testi ile veri analizi gerçekleştirilmiştir. Anova testi sonuçlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmesi durumunda, bu farklılığın kaynağını belirlemek için Post-hoc testlerinden yararlanılmıştır. Varyanslar homojen olduğu için, farkın nereden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Tukey testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, lisanslı spor yapma durumu, spor branşı ve gelir durumuna göre sosyal medya bağımlılığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Ancak, cinsiyet açısından kadınların erkeklere göre daha yüksek ortalama puana sahip olduğu, eğitim durumu açısından ise lise mezunlarının üniversite mezunlarına göre daha yüksek ortalama puana sahip olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan bireylerin yaş değişkeni açısından, 18-25 ve 26-32 yaş aralığındaki bireylerin 33 yaş ve üzerinelere göre hem sanal iletişim hem de sanal tolerans alt boyutlarında daha yüksek ortalama puana sahip olduğu saptanmıştır. Sosyal medya kullanım süresine göre, 1-2 saat ve 3 saat ve üzeri sosyal medya kullanan bireylerin, 1 saat ve altı kullanan bireylere göre daha yüksek ortalama puana sahip olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Çalışma durumuna göre ise sadece çalışmayanların lehine sanal tolerans alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$).

Anahtar Kelimeler: *Sosyal medya, spor, bağımlılık, spor branşı*

Abstract

The aim of this study was to examine the social media addiction levels of individuals who do sports in terms of gender. The relational survey model, one of the quantitative research methods, was used to reach the data in line with the research purpose. After obtaining the necessary permissions from the Kocaeli University Social and Human Sciences Ethics Committee before the research, the questionnaire created on Google Forms for individuals living in the Sakarya region was shared on social media platforms. The scale data answered by a total of 198 participants over the age of 18 who stated that they use social media in the scale forms were included in the research. The participants were administered the 8-question personal information form prepared by the researchers and the 20-item social media addiction scale developed by Şahin and Yağcı (2017), which consists of 2 sub-dimensions (virtual tolerance and virtual communication). The data were analyzed in the SPSS 25.00 package program. As a result of the normality test, it was determined that the data exhibited a normal distribution ($p > 0.05$). In this context, data analysis was carried out with the independent T test for paired groups and the ANOVA test for groups of three or more. If a significant difference was found in the ANOVA test results, post-hoc tests were used to determine the source of this difference. Since the variances were homogeneous, the Tukey test was used to determine the source of the difference. As a result, no significant difference was found in social media addiction according to licensed sports status, sports branch, and income status ($p > 0.05$). However, in terms of gender, it was observed that women had a higher average score than men, and in terms of educational status, high school graduates had a higher average score than university graduates. In terms of the age variable of the individuals participating in the study, it was found that individuals between the ages of 18–25 and 26–32 had higher mean scores in both virtual communication and virtual tolerance sub-dimensions than those aged 33 and over. According to the duration of social media use, it was determined that individuals who used social media for 1-2 hours and 3 hours or more had higher mean scores than individuals who used social media for 1 hour or less ($p < 0.05$). According to employment status, a significant difference was found only in the virtual tolerance sub-dimension in favor of those who were not working ($p < 0.05$).

Key Words: *Social media, sports, addiction, sports branch*

Extended Summary

Introduction and Aim: With the advancement of technology, internet use has reached a wider audience. Social media has become an indispensable tool in the utilization of leisure time as it facilitates people's access to information and offers a chat environment (Karadağ & Akçınar, 2019). Social media platforms are defined as websites where users can edit their personal profiles and share the content, pictures, and videos they want (Baykal, 2022). With the rapid integration of the Internet into our lives, social media has become a part of our daily lives. It has been reported that those who spend too much time with social media have compulsive behaviors and thoughts due to virtual tolerance, virtual communication, and the desire to be instantly aware of everything that may cause virtual problems, which is called social media addiction (Şahin, 2017). From the perspective of society and the individual, the fact that social media is becoming a habit causes its use to become increasingly widespread in social terms (Baz, 2018). These platforms, which have gained a new position in the lives of individuals and thus society, and the social media addiction they bring with them, have led to new problems at both individual and social levels (Babacan et al., 2011). The fact that individuals develop a new identity in the virtual environment by moving away from real life and relationships reduces socialization and causes them to disconnect from real life (Cheng et al., 2021). Social media addiction is expressed as being overly concerned about social media and spending excessive effort and time on it (Andreassen et al., 2016). Individuals with social media addiction access and use social media with an uncontrolled instinct (Hou et al., 2019). Looking at the literature, it is seen that there are publications investigating the relationship between various addictions and sports, but the publications on social media are incomplete. Although research evaluating the relationship between social media and sports is considered insufficient, it has been shown that regular sports have a positive effect on psychological health in general (Ciddi & Yazgan, 2020; Ermiş, 2022). The aim of this study is to fill this gap and examine the social media addiction levels of individuals who do sports in terms of gender.

Material & Method: In this study, the relational survey model, one of the quantitative research methods, was used. After obtaining the necessary permissions from the Kocaeli University Social and Human Ethics Committee before the research, Google forms were created for individuals living in the Sakarya region and shared on social media platforms. The scale data of a total of 198 participants over the age of 18 who stated that they use social media in the questionnaires were included in the study. An 8-question information questionnaire prepared by the researchers and a 20-item social media addiction scale developed by Şahin and Yağcı (2017) consisting of 2 sub-dimensions (virtual tolerance and virtual communication) were applied. The social media addiction scale consists of two sub-dimensions: "virtual tolerance" and "virtual communication." The scale developed by Şahin and Yağcı (2017) and consisting of 20 items is a five-point Likert-type scale. The Cronbach Alpha values of the two sub-dimensions were determined to be 0.92 for virtual tolerance and 0.91 for virtual communication, respectively. For this study, Cronbach's alpha values are .733 for "virtual tolerance" and .745 for "virtual communication." While 18 items on the 20-item scale are stated positively, the remaining 2 items are stated negatively. While the maximum score to be obtained from the scale is 100, the lowest score to be obtained is 20. The data were evaluated using the SPSS 25.00 package program. As a result of the normality test, it was determined that the data exhibited a normal distribution ($p > 0.05$). In this context, data analysis was carried out with the independent T test for paired groups and the ANOVA test for groups of three or more. If a significant difference was found in the ANOVA test results, post-hoc tests were used to determine the source of this difference. Since the variances were homogeneous, the Tukey test was used to determine the source of the difference.

Result and Discussion: When the virtual tolerance and virtual communication sub-dimensions of the social media scale according to the education levels of the individuals participating in the study were examined, it was seen that there was a significant difference in favor of the high school level, which had a lower education level. In this study, it was observed that high school graduates had higher mean scores in the virtual communication and virtual tolerance sub-dimensions than university graduates. When the studies were examined, it was stated that there was a relationship between educational status and social media addiction, and virtual communication subscale scores increased depending on the decrease in educational status (Yazgan, 2022). These results in the literature are similar to the results of this study. In another study, it was stated that social media addiction decreased depending on the increase in education level (Duman, 2021). On the other hand, in some studies, no significant difference was found between educational status and social media addiction (Şafak & Kahraman, 2019; Yalçın, 2021). In this study, it was thought that the reason for the increase in social media addiction status due to the decrease in educational status is that individuals with high school education have more free time periods due to a lack of time

planning and professional studies. Unemployment or socio-economic factors may be the reason for the high virtual tolerance scores of unemployed individuals. The combination of these factors may increase an individual's virtual tolerance scores. When the literature is examined, it is seen that there is information that not working in a job supports social media addiction as a result of increasing the orientation and use of social media due to having more free time (Uslu, 2016; Ünlü, 2018; Yanikkerem & Selçuk, 2019).

1. GİRİŞ

Günümüzde internet, yaşamımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş ve birçok alanda köklü değişimlere yol açmıştır. Bu değişimlerin en dikkat çekicilerinden biri de sosyal medya platformlarının ortaya çıkışı ve hızlı yaygınlaşmasıdır (Karadağ ve Akçınar, 2019). İnternetin sağladığı sınırsız iletişim ve bilgi paylaşımı imkanları, sosyal medya aracılığıyla bireylerin etkileşim biçimlerini, toplumsal dinamikleri ve hatta kültürel normları yeniden şekillendirmiştir (Baykal, 2022). İnternetin hızlı bir şekilde hayatımıza entegre olmasıyla birlikte, sosyal medyada günlük yaşantımıza dâhil olmuştur.

Günümüzde, televizyon, video oyunları ve sosyal ağlar gibi 'yeni teknolojiler bağımlılığı' olarak adlandırılan olguların, daha geniş bir 'anormal davranışlar' grubuna dâhil olduğu belirtilmiştir (Çolak, 2020).

İnsanların en yoğun olarak kullandığı ağlar, genellikle sosyal medya ağları olarak adlandırılmaktadır (İnce ve Koçak, 2017). Sosyal medya, bireylerin içerik üretimini, paylaşımını ve değişimini sağlayan tüm hizmetleri içerir (Açıkgöz ve ark., 2022).

Günümüzde sosyal medyanın bireylerin duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamalarına olanak tanıyan, kendilerini daha bireysel ve özgür bir şekilde ifade etmelerine imkan sağlayan geleneksel iletişim ve medya biçimlerinden çok daha geniş bir platform haline geldiği belirtilmiştir (Aktulun ve Elmas, 2019). Sosyal medya ortamları yaşamın tüm alanlarında yaygınlaşıp kolaylaştırıcı rolü üstlenmiştir. Ancak çok fazla kullanılması sosyal medya bağımlılığı olarak isimlendirilmiştir.

Sosyal medya bağımlılığı, sosyal medyada çok fazla vakit geçirenlerin her şeyden anında haberdar olma isteğiyle zorlayıcı davranış ve düşüncelere sahip olması olarak tanımlanmıştır (Şahin, 2017)."

Toplum ve birey perspektifinden bakıldığında, sosyal medyanın giderek alışkanlık haline gelmesi, kullanımının toplumsal açıdan giderek yaygınlaşmasına neden olmaktadır (Baz, 2018). Bireylerin ve dolayısıyla toplumun yaşamında yeni bir konum edinen bu platformlar ve beraberinde getirdikleri sosyal medya bağımlılığı, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde yeni sorunlara yol açmıştır (Babacan ve ark., 2011). Bireylerin gerçek hayattan ve ilişkilerden uzaklaşarak sanal ortamda yeni bir kimlik geliştirmeleri, sosyalleşmeyi azaltmakta ve gerçek hayattan kopmalarına neden olmaktadır (Cheng ve ark., 2021).

Sosyal medya bağımlılığı, sosyal medya hakkında aşırı endişe duyma ve bu konuda aşırı çaba ve zaman harcama şeklinde ifade edilir (Andreassen ve ark., 2016). Sosyal medya bağımlılığı olan bireyler, denetimsiz bir içgüdüyle sosyal medyaya erişim sağlamak ve onu kullanmaktadırlar (Hou ve ark., 2019). Literatüre bakıldığında çeşitli bağımlılıklar ile spor ilişkisini araştıran yayınlar olduğu görülse de sosyal medya ile ilgili yapılmış yayınların eksik kaldığı görülmektedir. Sosyal medya ve spor ilişkisini değerlendiren araştırmalar yetersiz görülse de sporun düzenli olarak yapılmasının genel olarak psikolojik sağlık üzerinde olumlu bir etkisi olduğu araştırmalarla ortaya konmuştur (Ciddi ve Yazgan, 2020; Ermiş, 2022). Bu araştırmanın amacı da bu konudaki eksikliği gidermek ve spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin cinsiyet açısından incelenmesidir. Bu ana amaç doğrultusunda spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin cinsiyet, spor branşı ve lisanslı olup olmama durumu açısından değişip değişmediği merak edilmiş ve aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir durumu gibi sosyo-demografik özelliklere göre bir farklılık göstermekte midir?

- Spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri çalışma durumu, spor lisans durumu, spor branşı ve sosyal medya kullanım süresi gibi durumlara göre bir farklılık göstermekte midir?

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma Modeli ve Grubu

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geniş bir katılımcı kitlesinden veri toplamak ve mevcut durumu, eğilimleri veya özellikleri nicel olarak analiz etmek amacıyla kullanılır (Karasar, 2009). Araştırma öncesi Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan gerekli izinler alındıktan sonra Sakarya bölgesinde yaşayan bireyler için anketler Google formlar üzerinden oluşturulmuş ve sosyal medya platformlarında paylaşılmıştır. Sosyal medya kullandığını ve spor yaptığını belirten 18 yaş ve üzeri toplam 198 katılımcının ölçek verileri araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından hazırlanmış 8 soruluk kişisel bilgi formu ve Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilen ve 2 alt boyuttan (sanal tolerans ve sanal iletişim) meydana gelen 20 maddelik sosyal medya bağımlılığı ölçeği uygulanmıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği: Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilen ve 20 maddeden oluşan ölçek, beşli likert tipindedir. Sosyal medya bağımlılığı ölçeği; “sanal tolerans” ve “sanal iletişim” olmak üzere iki alt boyuttan meydana gelmektedir. İki alt boyutun Cronbach Alpha değerleri sırasıyla sanal tolerans için 0.92, sanal iletişim için ise 0.91 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma için Cronbach Alpha değerleri; “sanal tolerans” için ,733 “sanal iletişim” için ise ,745dir. 20 maddelik ölçeğin 18’i olumlu bir şekilde belirtilirken, geriye kalan 2 maddesi olumsuz bir ifadeyle yer almaktadır. Ölçekten alınacak maksimum puan 100 iken alınacak en düşük puan ise 20 olduğu belirtilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler, SPSS 25.00 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda, verilerin normal bir dağılım sergilediği belirlenmiştir ($p > 0,05$). Bu bağlamda, parametrik testlerden ikili gruplar için Bağımsız T testi ve üç veya daha fazla gruplar için ise ANOVA testi ile veri analizi gerçekleştirilmiştir. Anova testi sonuçlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmesi durumunda, bu farklılığın kaynağını belirlemek için Post-hoc testlerinden yararlanılmıştır. Varyanslar homojen olduğu için, farkın nereden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Tukey testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya katılan bireylerin demografik bilgi dağılımları

	Değişkenler	F	%
Cinsiyet	Kadın	107	54.0
	Erkek	91	46.0
Yaş	18-25 yaş	120	60.6
	26-32 yaş	40	20.2
	33 yaş ve üzeri	38	19.2
Eğitim Durumu	Lise	63	31.8
	Üniversite	135	68.2
Ailenin Toplam Gelir Durumu	11400tl ve altı	30	15.2
	114001-25000tl	81	40.9
	25001tl ve üzeri	87	43.9
Çalışma Durumu	Evet, çalışıyorum	84	42.4
	Hayır, çalışmıyorum	114	57.6
Spor Lisans Durumu	Evet, var	80	40.4
	Hayır, yok	118	59.6
Spor Branşınız	Takım Sporları	77	38.9
	Bireysel sporlar	121	61.1
Sosyal Medya Kullanım Süresi	1 saat altı	62	31.3
	1-2 saat	64	32.3
	3 saat ve üzeri	72	36.4

* $p < 0.05$

Tablo 1’e bakıldığında araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğunun; kadın, 18-25 yaş aralığında, üniversite mezunu, 25001tl ve üzeri gelire sahip olan, herhangi bir işte çalışmayan, spor lisansı olmayan, bireysel sporlarla ilgilenen ve sosyal medyayı 3 saat ve üzeri kullanan kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 2. Araştırmaya katılan bireylerin sosyal medya bağlılığına ait alt boyut puan dağılımı

Alt boyutlar	N	Minimum	Maksimum	Ort	S
Sanal İletişim	198	9.0	43.0	21.89	6.07
Sanal Tolerans	198	13.0	49.0	32.53	7.64

* $p<0.05$

Tablo 2' ye bakıldığında araştırmaya katılan bireylerin sanal iletişim ortalama puanlarının 21.89 ± 6.07 olduğu, sanal tolerans düzeyine bakıldığında ise ortalama puanın 32.53 ± 7.64 olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Araştırmaya katılan bireylerin sosyal medya bağlılığı alt boyut puan sonuçlarına ait bağımsız t testi sonuçları

Değişkenler	Sanal İletişim	Sanal Tolerans	
Cinsiyet	Kadın	22.67±5.55	34.49±7.16
	Erkek	20.96±6.55	30.18±7.57
p		,044	,000
Eğitim Durumu	Lise	23.70±6.45	35.46±6.47
	Üniversite	21.03±5.71	31.13±7.78
p		,003	,000
Çalışma Durumu	Çalışıyorum	21.31±5.72	29.77±6.86
	Çalışmıyorum	22.31±6.30	34.49±7.59
p		,244	,000
Lisanslı Spor Durumu	Evet, var	22.05±6.47	32.21±9.05
	Hayır, yok	21.81±5.89	32.69±6.86
p		,790	,672
Spor Branşımız	Takım Sporları	21.60±6.15	31.32±7.70
	Bireysel Sporlar	22.07±6.04	33.28±7.53
p		,590	,074

* $p<0.05$

Tablo 3' de görüldüğü üzere cinsiyet değişkenine göre sanal iletişim ($p= 0,044$, $p<0,05$) ve sanal toleransta ($p= 0,000$, $p<0,05$) kadınlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırmada kadınların sanal iletişim ve sanal tolerans ortalama puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Eğitim durumunda sanal iletişim ($p= 0,003$, $p<0,05$) ve sanal tolerans ($p= 0,000$, $p<0,05$) ortalama puanlarında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada lise mezunlarının üniversite mezunlarına göre sanal iletişim ve sanal tolerans ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Herhangi bir işte çalışma durumuna göre sanal iletişim ve sanal tolerans açısından anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p>,05$); çalışmayan kişilerin sanal tolerans puanlarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p= 0,000$, $p<0,05$). Lisanslı olarak spor yapma durumu ve spor branşına açısından hem sanal iletişim hem de sanal tolerans alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4. Araştırmaya katılan bireylerin sosyal medya bağlılığı alt boyut puan sonuçlarına ait Anova testi sonuçları

Değişkenler	Sanal İletişim	Sanal Tolerans	
Yaş	18-25 yaş ^a	22.36±6.20	34.20±7.38
	26-32 yaş ^b	22.76±5.57	30.90±7.76
	33 yaş ve üzeri ^c	19.46±5.69	29.00±6.87
P		,019	,000
Farkın kaynağı		A-c, b-c	A-c, b-c
Ailenin Toplam Gelir Durumu	11400tl ve altı	21.54±3.76	32.16±5.66
	114001-25000tl	22.38±7.07	32.77±7.79
	25001tl ve üzeri	21.58±5.75	32.45±8.04
P		,643	,922
Sosyal Medya Kullanım Süresi	1 saat altı ^a	18.62±4.47	26.87±6.92
	1-2 saat ^b	23.05±6.30	34.44±6.81
	3 saat ve üzeri ^c	23.77±5.99	35.85±6.06
P		,000	,000
Farkın kaynağı		A-b, a-c	A-b, a-c

* $p<0.05$

Tablo 4' te görüldüğü üzere yaş değişkenine göre bakıldığında; sanal iletişim ($p= 0,019$, $p<0,05$) ve sanal tolerans ($p= 0,000$, $p<0,05$) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Tukey testinde hem sanal iletişimde hem de sanal toleransta araştırmaya katılan 18-25 ve 26-32 yaş aralığındaki bireylerin ortalama puanlarının araştırmaya katılan 33 yaş ve üzerindeki bireylere göre ortalama puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ailenin toplam gelir durumuna göre hem sanal iletişim hem de sanal tolerans alt boyutları ortalama puanları açısından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>,05$). Sosyal medya kullanım süresine göre incelendiğinde ise; sanal iletişim ($p= 0,000$, $p<0,05$) ve sanal tolerans alt boyutlarında ($p= 0,000$, $p<0,05$) anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu anlamlı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Tukey testinde sanal iletişim ve sanal tolerans alt boyutunda sosyal medyayı 1-2 saat ve sosyal medyayı 3 saat ve üzeri kullananların sosyal medyayı 1 saatten az kullananlara göre ortalama puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, spor yapan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin cinsiyet açısından incelenmesidir. Araştırmacının amacı doğrultusunda elde edilen bulgular bu bölümde tartışılmıştır.

Tablo 3'te yer alan sosyal medya ölçeği verilerine bakıldığında; cinsiyet açısından kadınların ortalama puanları hem sanal iletişimde hem de sanal tolerasyon alt boyutlarında anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde sosyal medya bağımlılığı ile cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık olmadığını belirten çalışmaların olduğu görülmüştür (Baz, 2018; Demir ve Kumcağız, 2019). Öte yandan yapılan bazı çalışmalarda da cinsiyet ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren araştırmaların olduğu da görülmüştür (Arslan, 2020). Sanal iletişim ile sanal tolerans ifadelerinin ne anlama geldiğine bakıldığında bu sonuçlar daha iyi yorumlanabilir. Literatürde, sanal iletişimin bilgisayarlar, internet ve dijital teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilen bir iletişim süreci olduğu belirtilmiş; ayrıca yapılan bir araştırmada, kadınların sosyal ortamlara erkeklerden daha az katıldıkları ortaya konulmuştur (Koçaş, 2017). Bu durumun nedeni, kadınların toplumsal cinsiyet rolleri ve ev dışında daha az vakit geçirmeleriyle ilgili olabilir. Bu da onların sanal ortamda iletişim kurmalarını ve bağımlılık geliştirmelerini teşvik edebilir. Ayrıca, sanal tolerans kavramının genellikle internet veya dijital platformlarda belirli bir grup veya topluluğun hoşgörüsünü ifade ettiği belirtilmiştir (Kurtoglu ve Aydın, 2023). Kadınların sessiz kalma ve sabırlı olma gibi davranışları, toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkilendirilebilir ve bu da onların bu tür bir tutumu geliştirmesine katkıda bulunabilir. Sosyal medya bağımlılığı ile cinsiyet arasındaki anlamlı ilişkisel farklılık, ev dışına daha az çıkma, ev dışı ortamları ve özellikle geceleri sosyal ortamları güvensiz görmeleri gibi toplumsal, bireysel özellikler gibi çeşitli etmenlerin bir araya gelmesiyle oluştuğu düşünülmüştür. Bu araştırma sonuçları tüm bu literatür bilgilerle düşünüldüğünde kadınların sosyal medyaya yatkınlıkları ve bağımlılık düzeyine geçişte etkili unsurları daha detaylı araştıran farklı yöntemle yapılacak araştırmalara ihtiyaç olduğu, bu açıdan konuyla ilgili detaylı çalışmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim düzeylerine göre sosyal medya ölçeğinin; sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarına bakıldığında eğitim düzeyi daha düşük olan lise düzeyi lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Yapılan bu araştırmada lise mezunlarının üniversite mezunlarına göre sanal iletişim ve sanal tolerans alt boyut puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalar incelendiğinde; bir araştırmada eğitim durumu ile sosyal medya bağımlılığı arasında bir ilişki olduğu, eğitim durumunun düşmesine bağlı olarak sanal iletişim alt ölçek puanlarının arttığı belirtilmiştir (Yazgan, 2022). Literatürde yer alan bu sonuç bu çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Yapılan bir başka araştırmada ise eğitim seviyesinin artmasına bağlı olarak sosyal medya bağımlılık durumunun azaldığı belirtilmiştir (Duman, 2021). Öte yandan yapılan bazı araştırmalarda da eğitim durumu ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Şafak ve Kahraman 2019; Yalçın, 2021). Bu araştırmada, eğitim durumunun düşmesine bağlı olarak sosyal medya bağımlılığının artmasının nedeni, lise eğitimi alan bireylerin zaman planlaması ve mesleki çalışmalarının olmaması nedeniyle serbest zamanlarının fazla olması olarak düşünülmüştür. Fazla olan serbest zamanlarını daha çok sosyal medyada harcamalarının, sosyal medya ölçeğinin alt boyutları olan sanal iletişim ve sanal toleransın daha yüksek çıkmasına neden olduğu düşünülmüştür.

Çalışma durumuna bakıldığında sosyal medya bağımlılığı ölçeği alt boyutlarından sanal iletişim alt boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak sanal tolerans alt boyutuna bakıldığında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında; herhangi bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre sanal iletişim alt boyutunda anlamlı bir farklılık yaratmazken; sanal tolerans alt boyutunda ise anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Tablo 3'ten görüleceği üzere çalışmayan bireylerin çalışan bireylere göre sanal tolerans ortalamalarının çalışan bireylere göre anlamlı

derecede daha yüksek olduğu görülmüştür. Çalışmayan bireylerin sanal tolerans puanlarının yüksek olmasında işsizlik veya sosyo-ekonomik faktörler olabilir. Bu faktörlerin bir araya gelmesi, bireyin sanal tolerans puanlarını artırabilir. Literatür incelendiğinde ise bir işte çalışmama durumunun daha fazla serbest zamana sahip olmayı sağlaması nedeniyle sosyal medyaya yönelimi ve kullanımını arttırması sonucunda sosyal medya bağımlılığını desteklediği yönünde bilgiler mevcut olduğu görülmektedir (Uslu, 2016; Ünlü, 2018; Yanikkerem ve Selçuk, 2019). Literatür bulguları ışığında araştırma sonuçları değerlendirildiğinde çalışmayan bireylerin çalışan bireylere göre sanal tolerans puanlarının yüksek olmasında çalışma durumunun serbest zamana ayrılan süreyi azaltması ve iş ile meşgul olmanın sosyal medya kullanımını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan bireylerin boş olması, yapacak bir şeyin olmaması sonucunda sosyal medya bağımlılığı riskini ortaya çıkardığı ve bağımlılığın bir belirtisi olan tolerans puanını da yükselttiği düşünülmüştür.

Sporu lisanslı yapıp yapmama durumu ve yapılan sporun branşına bakıldığında sosyal medya bağımlılık ölçeği alt boyutların hiç birinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak anlamlı sonuç alınmamış olsa da bireysel spor branşıyla uğraşanların hem sanal iletişim hem de sanal tolerans alt boyut puanlarının daha yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Yaş değişkeni açısından sosyal medya ölçeği alt boyutları incelendiğinde; yaş düzeyi düştükçe sanal iletişim ve sanal tolerans alt boyutları puanlarında anlamlı bir yükselme olduğu görülmüştür. Sanal iletişimde ve sanal tolerans alt boyutları puanları arasında görülen bu anlamlı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Tukey testi sonucunda; araştırmaya katılan 18-25 ve 26-32 yaş aralıklarındaki bireylerin puanları ile 33 yaş ve üzerindeki aralıktaki bireylerin aldıkları puanlar arasındaki farktan kaynaklı olduğu görülmüştür. Yapılan literatür araştırmalarında yaşın artmasına bağlı olarak sosyal medya bağımlılığının azaldığını gösteren araştırmaların olduğu görülmüştür (Balcı ve ark., 2020; Yüksel ve ark., 2020). Öte yandan yaşın düşmesine bağlı olarak sosyal medya bağımlılık düzeyinin yükseldiğini gösteren araştırmaların olduğu da görülmüştür (Güleryüz ve ark., 2020). Bu araştırmada, gençlerin sanal iletişim ve sanal tolerans açısından yaşça büyük bireylerden farklılık göstermesinin, gençlerin serbest zamanlarını sosyal medyada daha fazla geçirmelerinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Gelir durumuna bakıldığında sanal iletişim ve sanal tolerans alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Literatürde bu sonuçları destekler şekilde sosyal medya bağımlılığı ile gelir durumu arasında anlamlı bir farklılık bulmayan çalışmaların olduğu görülmüştür (Gürültü, 2016; Teyfur ve ark., 2017). Bu araştırma bulgularını destekleyen çalışmaların aksine gelir durumunun artmasına bağlı olarak sosyal medya bağımlılık düzeyinin arttığını bildiren çalışmaların olduğu da görülmüştür (Çoşar ve Gedik, 2019).

Sosyal medya kullanım süresi açısından sosyal medya ölçeği alt boyutlarına bakıldığında; sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Bu anlamlı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Tukey testinde; sanal iletişim ve sanal tolerans alt boyutunda sosyal medyayı 1-2 saat ve sosyal medyayı 3 saat ve üzeri kullananların sosyal medyayı 1 saatten az kullananlara göre ortalama puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca sosyal medya kullanım süresine bağlı olarak ortalama puanların arttığı söylenebilir. Günümüzde bilgisayar özelliğine sahip akıllı telefonların yaygınlaşması ve bireylerin her yerden kolayca sosyal medya ağlarına erişebilme olanağı, sosyal medya kullanım sürelerini arttırmaktadır. Toplumun önemli bir kesimi için, sosyal ağların değeri giderek yükselmekte ve sosyal medya kullanım süresinin artmasına bağlı olarak sosyal medya bağımlılık durumunun arttığı bildirilmektedir (Aktan, 2018; Çalapkulu ve Sarı, 2022; Lüsted, 2011; Englander ve ark., 2010; Eijnden ve ark., 2016; Tutgun, 2015). Yani, bireyin sosyal medyayı giderek daha sık kullanma eğilimi, sosyal medya kullanım sıklığını azaltmaya yönelik çabaların başarısızlıkla sonuçlanması gibi belirtiler göstermektedir (Doğan, 2021).

Sonuç olarak araştırma verileri değerlendirildiğinde; dijitalleşen dünya ve yapay zekâ teknolojisinin yaygınlığı göz önüne alındığında sosyal medya bağımlılığı önemli bir konu olarak daha sistemli ve geniş popülasyonda, farklı yaş grupları ile çalışılması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca spor branşı açısından ve lisanslı olup olmama durumuna göre sonuçların anlamlı bir farklılık göstermemesi, spor yapma durumunda sosyal medya bağımlılık düzeyinin deneysel çalışmalarla kontrol edilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan sporun sosyal medya üzerindeki etkisini test eden detaylı çalışmalara ihtiyaç olduğu ve yeni çalışmaların planlanmasının önerilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

5. ÇIKAR ÇATIŞMASI VE ETİK KURUL ONAY

Çıkar çatışması: Yazarlar tarafından çıkar çatışması olmadığı bildirilmiştir.

Finansal destek: Yazarlar tarafından finansal destek olmadığı bildirilmiştir.

Etik Onayı: Makalede, ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde **Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisinin** hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul onayıyla hazırlanmıştır (Karar sayısı: 14 Oturum no: 2024/02).

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

6. KAYNAKÇA

- Açıkgöz, A., Açıkgöz, B. & Açıkgöz, O. (2022). The effect of internet addiction and smartphone addiction on sleep quality among Turkish adolescents. *PeerJ* 10:e12876 <https://doi.org/10.7717/peerj.12876>
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Aktulun, Ö. U., & Elmas, R. (2019). 21. yüzyıl okul öncesi öğretmenleri için sosyal medya araçları: Muhtemel faydalar. *Temel Eğitim*, 1(4), 6-20.
- Andreassen, C. S., Billieux, J., Griffiths, M. D., Kuss, D. J., Demetrovics, Z., Mazzoni, E., & Pallesen, S. (2016). The relationship between addictive use of social media and video games and symptoms of psychiatric disorders: A large-scale cross-sectional study. *Psychology of Addictive Behaviors*, 30(2), 252.
- Arslan, A. (2020). Üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *international e-Journal of Educational Studies*, 4(7), 27-41.
- Babacan, M. E., Haşlak, İ., & Hira, İ. (2011). "Sosyal medya ve arap baharı". *Akademik İncelemeler Dergisi*, 6(2): 63-92.
- Balcı, Ş, Karakoç, E & Öğüt, N. (2020). Sağlık çalışanları arasında sosyal medya bağımlılığı: iki boyutlu benlik saygısının rolü, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 33, 296-317.
- Bardakçı, Ş., & Oğlak, S. (2022). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği endeksi ve Türkiye. *Toplumsal Politika Dergisi*, 3(1), 71-90.
- Baykal, S. (2022). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Baz, F. Ç. (2018). Sosyal medya bağımlılığı: üniversite öğrencileri üzerine çalışma. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 278-295.
- Cheng, C., Lau, Y. C., Chan, L. & Luk, J. W. (2021). "Prevalence Of Social Media Addiction Across 32 Nations: Meta-Analysis With Subgroup Analysis Of Classification Schemes And Cultural Values". *Addictive Behaviors*, 117, 106845.
- Ciddi, P. K., & Yazgan, E. (2020). Covid-19 salgınında sosyal izolasyon sırasında fiziksel aktivite durumunun yaşam kalitesi üzerine etkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(37), 262-279.
- Çolak, Ç. H. (2020). *Lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve duyu düzenleme becerilerinin kişilik özelliklerine ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Coşar, H. A., & Gedik, H. (2019). Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 32-65.
- Çalapkulu, Ç. & Sarı, A. (2022). Bireylerin bağımlı alışkanlıklarında sosyal medya kullanımı. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(2), 892-914.
- Demir, Y., & Kumcağız, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(52), 23-42.
- Doğan, M. V. (2021). *Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı belirtilerinin ve sosyal medya bağımlılığı ile depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Duman, Ö. D. (2021). Sosyal medya bağımlılığının Erzurum ili üzerindeki yansması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 343-362.

- Eijnden, R. J., Lemmens, J. S., & Valkenburg, P. M. (2016). The social media disorder scale. *Computers in Human Behavior*, 61, 478-487
- Englander, F., Terregrossa, R. A., & Wang, Z. (2010). "Internet Use Among College Student: too or toy?", *Educational Review*, 62(1), 85-96.
- Ermış, S. A. (2022). *Spor ve sağlık*. Spor-Eğitim-Sağlık 2022, 5. Efe Akademi Yayınları, İstanbul
- Erturgut, R. (2008). İnternet temelli uzaktan eğitimin örgütsel, sosyal, pedagojik ve teknolojik bileşenleri. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 79-85.
- Güleryüz, S, Esentaş, M, Yıldız, K & Güzel, P. (2020). Sosyal izolasyon sürecindeki bireylerin serbest zaman değerlendirme biçimleri: sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi, *FOCUSS Spor Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 31-45.
- Gürültü E. (2016). "Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi". Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hou, Y., Xiong, D., Jiang, T., Song, L., & Wang, Q. (2019). Social media addiction: Its impact, mediation, and intervention. *Cyberpsychology: Journal of psychosocial research on cyberspace*, 13(1).
- İnce, M. & Koçak, M.C. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları: Necmettin Erbakan Üniversitesi örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 736-749.
- Karadağ, A., & Akçınar, B. (2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik semptomlar arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 20(3), 154-166.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayınları. Ankara.
- Koçaş, F. (2017). *Mersin'de lise öğrencilerinde sanal iletişim araçlarının kullanımı ve internet bağımlılığının uyku kalitesi ile ilişkisinin araştırılması*. Uzmanlık Tezi. Mersin Üniveritesi Tıp Fakültesi, Mersin
- Kurtoğlu, E., & Aydın, H. (2023). Sosyal medya bağımlılığının ve gelişmeleri kaçırma korkusunun tüketim davranışlarına etkisi üzerine bir araştırma. *Journal of Yaşar University/Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 18(72).
- Küçükkurt, M., Ç. M. Hazar., M. Çetin & H. Topbaş. (2009). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı perspektifinden üniversite öğrencilerinin medyaya bakışı. *Selçuk Dergisi İletişim*, 6(1), 37-50.
- Lüsted, A. M. (2011). "Social networking: myspace, Facebook and Twitter", America: ABDO Publishing Company.
- Şafak, B., & Kahraman, S. (2019). Sosyal medya kullanımının yalnızlık ve narsistik kişilik özelliği belirtileri ile ilgili ilişkisinin incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 54-69.
- Şahin, C.(2017). The predictive level of social media addiction for life satisfaction: A study on university students, *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 16(4), 120- 125.
- Şahin, C., & Yağcı, M. (2017). Sosyal medya bağımlılığı ölçeği- yetişkin formu: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(1), 523-538.
- Teyfur, M. Akpunar, B. Safalı, S. & Ercengiz, M. (2017). "Eğitim fakültesi öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından incelenmesi", *Turkish Studies*, (12/33) 625-640.
- Tutgun, Ü, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uslu, M. (2016). Türkiye'de sosyal medya bağımlılığı ve kullanımı araştırması. *Turkish Academic Research Review*, 6(2), 370-396.
- Ünlü, F. (2018). Orta yaş üstü bireylerde sosyal medya bağımlılığı ve sosyal izolasyon. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 161-172.
- Yalçın, B. (2021). Öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığı ile iş doyumları arasındaki ilişki (Buldan ilçe örneği). (Tezsiz Yüksek Lisans Projesi) Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Denizli
- Yanıkkerem, E., & Selçuk, A. K. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik eğilimi ve sosyal medya bağımlılığını etkileyen faktörler. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 15-30.
- Yazgan, A. M. (2022). Covid 19 Pandemi yeni normalleşme sürecinde izole yaşam ve ev hanımlarının sosyal medya bağımlılığı: Popüler Kültür Üzerinden Bir Analiz. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-16.
- Yüksel, Y, M, Çini, A & Yasak, B (2020). Genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı yalnızlık ve yaşam doyumunun incelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (40), 66-85.